

עת"א 13271/08/20 - דור ביטון נגד שירות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 13271-08-20 ביטון (אסיר) נ' שירות בתי הסוהר

לפני	כבוד השופט גיא שני
העותר	דור ביטון (אסיר)
נגד	
המשיב	שירות בתי הסוהר

פסק דין

העתירה שלפניי - עתירת אסיר - הוגשה תחילה על-ידי האסיר עצמו, והתבקש בה להורות למשיב לקיים ביקורים פתוחים, להגדיל את מספר המבקרים בביקורים הסגורים, לאפשר חופשות ו"להחזיר את שיחות הזום". בהמשך מונתה הסנגוריה הציבורית לייצג את העותר, והוגשה **עתירה מתוקנת** אשר התמקדה אך ורק בנושא הטמעת הפלטפורמה של ועידת וידאו חוזי (שיחות "זום"); הסעדים שנתבקשו בעתירה המתוקנת נוסחו בזו הלשון:

1. לקבוע כי לעותר ולכלל האסירים קיימת אפשרות לערוך שיחת וידאו עם בני משפחתו באמצעות טכנולוגיית הזום או כל אמצעי טכנולוגי אחר המעביר קול ותמונה בזמן אמת.
2. להורות למשיב לגבש נוהל מקיף בעניין עריכת שיחות וידאו בין האסירים למקורביהם כדבר שבשגרה, אשר יתווסף לדרכי יצירת הקשר הקיימות לרבות ביקורי משפחות.

עינינו הרואות: מדובר בעתירה המבקשת כי בית המשפט, במסגרת עתירת אסיר, יורה למשיב לאפשר לכלל האסירים לקיים שיחות "זום" עם משפחותיהם, ולגבש "נוהל מקיף בעניין". העותר אינו מצביע על הוראת חוק, פקודה או נוהל המקימים חובה למשיב לפעול כפי המבוקש בעתירה. העותר מבקש למעשה כי בית משפט זה, ב"חקיקה שיפוטית", יקבע כי יש להוסיף טובות הנאה על אלה המעוגנות בדיון הקיים, ויורה את שב"ס להטמיע באופן שגרתי, קבוע וכוללני דרכי התקשרות טכנולוגית בין האסירים לבין גורמי-חוץ. את הסעדים הללו מבקש העותר כי בית המשפט ייתן ללא תשתית עובדתית מינימלית, ובלי שהתחווירו לבית המשפט, כלל ועיקר, מלוא ההשלכות של צעד כזה מבחינה ביטחונית, תקציבית, כוח אדם וכדומה.

לדידי, מדובר בעתירה מרחיקת לכת עד-מאוד. העותר עצמו מפנה להחלטת בית משפט זה (כבוד השופט דרויאן-גמליאל) בעת"א 10205-05-20 **אורזלין נ' שירות בתי הסוהר** (30.6.2020). שם דובר בבקשה "צנועה" של אסיר לאפשר לו שיחת "זום" עם משפחתו, חלף ביקורים שנשללו נוכח מדיניות שב"ס בתקופת הקורונה. וכך כתב בית המשפט בדחותו את העתירה:

טענתו של העותר כובשת לב, אף מכווצת לב, כאשר מדובר על אב שלא התאפשר לו לראות את בנו התינוק אלא פעם אחת בשיחה, ופעם אחת בביקור סגור. אלא, שבמשקפי הסבירות והמידתיות, לא ניתן לומר כי עמדתו של שב"ס חרגה מגבולות אלו באופן המצדיק התערבות ביהמ"ש. שב"ס מגיב לארועים ולתחזיות בנוגע למחלת הקורונה, ההוראות והפקודות משתנות באופן תדיר, וכך לדוגמא חודשו הביקורים... אך לאחר מכן נסגרו, וכעת אין לדעת מה ילד יום. לכאורה, מה פשוט יותר מלאפשר שיחות טלפון קצובות, הנילוות לחוזה, כדוגמת שיחות זום או סקייפ. למעשה, מצריך אמצעי זה הערכות מתאימה מצד שב"ס, לגבי כל קבוצת השווים אליה משתייך מי שיזכה באמצעי שכזה, כאשר מדובר על הערכות טכנית אך גם הערכות המביאה בחשבון סיכונים לשלום הציבור, ושימוש באמצעי לצורך חידוש מעשי עבירה. נראה, כי "חקיקה שיפוטית" שתחייב את שב"ס לנקוט אמצעי רדיקלי מסוג זה ללא בחינת כלל הנסיבות האפשריות לרבות אמצעי שב"ס, איננה ראויה ואיננה נחוצה. אין עיגון לאמצעי זה, ודינה של הבקשה, ככל שנשענת על עילת הסבירות, להידחות.

העתירה שלפניי אינה "צנועה", שכן במקרה דנן יצאה העתירה מגדרי עניינו האישי של העותר המסוים והתמקמה במגרש הכללי-הציבורי; לכן, הדברים שכתב בית המשפט בעניין **אורזלין** הנ"ל, המקובלים עליי מילה-במילה, לא רק יפים לענייננו, אלא אף ביתר שאת (עוד ראו: עת"א 30230-02-20 **פואקה נ' שירות בתי הסוהר** (23.6.2020); עת"א 26757-07-20 **סוקולוב נ' שירות בתי הסוהר** (8.9.2020)).

מעבר לאמור, חשוב להדגיש כי העותר אינו מצביע על מיצוי הליך מנהלי בכל הנוגע לסעדים שנתבקשו בעתירה. אמנם צוין כי העותר פנה למשיב בבקשה לצאת לחופשה מיוחדת או לקיים שיחת "זום" עם משפחתו, וכי בקשתו סורבה. אולם גם אם כך הדבר, הרי שהעתירה שינתה את פניה וכעת מבוקשים בה סעדים אחרים ומכלילים, שלגביהם אין כל אינדיקציה בדבר מיצוי הליך מנהלי. "קיצור הדרך" שהסנגוריה הציבורית מבקשת לעשות באמצעות עתירה זו - אינו הולם ואינו מתאים למהות העניין שעל הפרק.

אני רואה לציין כי אין באמור לעיל כדי לשלול את הצורך לבחון דרכים לקיום ולחיזוק הקשר בין האסירים לבין בני המשפחות, גם בימי הקורונה. כידוע, בחודשים האחרונים - מאז התוודענו לנגיף COVID-19 - הוטלו מגבלות על פעילותם של מתקני הכליאה בהיבטים מגוונים (רע"ב 561/20 **מסיקה נ' שירות בתי הסוהר** (23.8.20)). בתי המשפט הכירו לא אחת בצורך החיוני של שב"ס לפעול לצמצום החשש מפני כניסתו של הנגיף אל בין כותלי בית הסוהר ולמנוע את התפשטותו, הכל למען בריאותם של האסירים, של אנשי הצוות, ושל הציבור בכללותו. בין היתר התקבלו החלטות לגבי מניעת או צמצום יציאתם של אסירים לחופשות, לגבי צמצום הביקורים במתקני הכליאה, ולגבי ביטול התייחדויות. לא אחת בתי המשפט נמנעו מלהתערב במדיניות שב"ס בהקשר זה, וכפי שנפסק באחת הפרשות, אין חולק על "יחודם של ימי הקורונה בהם אנו מצויים, ואת הצורך בצמצום היציאה ואת הכניסה למתקני שב"ס למינימום ההכרחי בשל מצב הקורונה" (רע"ב 4277/20 **שירות בתי הסוהר נ' מרעי** (24.6.20)). החלטות ברוח זו ניתנו גם בעת האחרונה (ראו למשל רע"ב 5457/20 **אדרי נ' מדינת ישראל** (10.8.20); עת"א 11286-08-20 **ביטון נ' שירות בתי הסוהר** (3.11.2020); עת"א 52775-09-20 **קרספיל נ' שירות בתי הסוהר** (22.10.2020); עת"א 52026-08-20 **אזולאי נ' שירות בתי הסוהר** (30.8.2020); עת"א 65917-05-20 **דולב נ' שירות בתי הסוהר** (2.7.2020); עת"א 26429-10-20 **בן שושן נ' שירות בתי הסוהר** (18.10.2020)).

עם הזמן החל שב"ס בצעדים מדודים של הקלת המגבלות. כך למשל, אומצו הנחיות שמכוחן מתאפשרת יציאה לחופשות מיוחדות, זאת בהתקיים נסיבות מיוחדות או נסיבות הומניטריות מיוחדות. כמו-כן המשיב מאפשר היום ביקורים בבתי הסוהר - אמנם במתכונת מוגבלת (גם העותר פגש את הוריו בהתאם למדיניות הנוהגת). עוד למדנו כי בתקופות החגים המשיב אפשר לאסירים (בתנאים מסוימים) לשוחח עם בני המשפחות באמצעות טכנולוגיית ה"זום" (גם העותר שוחח עם קרוביו בהתאם).

ניתן לצפות כי כלל הגורמים המוסמכים ימשיכו בבחינה זהירה של המדיניות, מתוך הבנה של רגישות הנושא ועוצמת השיקולים המונחים על כפות המאזניים. אין זה מופרך להניח כי גם הנושא של שימוש בפלטפורמות טכנולוגיות חדשות, כתוספת או כחלופה למפגשים פנים-אל-פנים, יישקל ברצינות הראויה - והרי כבר נצפו סנוניות ראשונות. איני שולל את הנטען בסעיף 20 לעתירה המתוקנת, כי "בנסיבות בהן המשיב כבר אפשר הרחבת הקשר באמצעי זה, לנוכח נסיבות התקופה, הרי שיש לבחון שימוש באמצעי זה באופן קבוע...". אולם בין ההבנה כי ראוי לבחון את הדברים - ואת כלל ההשלכות - לבין המסקנה כי יש מקום למתן סעד שיפוטי על בסיס עילה מנהלית שעניינה "חוסר סבירות ומידתיות" או "חובת המשיב להפעיל שיקול דעת" - הדרך רחוקה. אין בדעתי לשים עצמי בנעליהם של הגורמים המוסמכים או לעטות את גלימת המחוקק.

אשר על כן, העתירה נדחית.

ניתן היום, ד' כסלו תשפ"א, 20 נובמבר 2020, בהעדר
הצדדים.